Verslag 2de Publieksavond Waterbeschikbaarheid
Regio: Zeeuws-Vlaanderen
Locatie: Boerderijrestaurant De Baeckermat, Bernhardstraat 80, Westdorpe
Datum: Donderdag 25 januari 2018
Avondvoorzitter: Durk-Jan Lagendijk

Door: Michael van der Schoot, ZLTO

Op donderdag 25 januari 2018 vond de tweede Publieksavond Waterbeschikbaarheid plaats voor de regio Zeeuws-Vlaanderen. Dit keer waren er met circa 22 aanwezigen iets minder dan de eerste bijeenkomst. Dit verslag geeft een beknopt overzicht van de behandelde onderwerpen en de reacties uit de zaal.

Inhoud

Opening 2
Toelichting FRESHEM-kaart 2
Toelichting grondwateronttrekking 2
Poll 3
Terugkoppeling rondetafelgesprekken (3x) 4
Tafel 1 4
Tafel 2 5
Tafel 3 6

Opening

Geen vragen uit de zaal

Toelichting FRESHEM-kaart

Geen vragen uit de zaal

Toelichting grondwateronttrekking

V: Waar is de 80mm op gebaseerd binnen de algemene regels?
A: *Dit is gebaseerd op de jaarlijkse neerslag. Binnen de melding wordt ook gekeken naar het areaal.*

V: Gelden de algemene regels ook voor de kwetsbare gebieden?
A: *Nee; in de kwetsbare gebieden / bufferzone wordt er niet volstaan met een melding. Hier dien je een vergunningsaanvraag te doorlopen.*

V: Hoe zit het met de 25m vanaf een waterloop indien er een dijk tussen de waterloop en de onttrekking zit?
A: *De facto is deze afstand in combinatie met dijk veelal >25m.*

V: Wie moet bij een vergunningsaanvraag de berekening uitvoeren; ondernemer of Waterschap?
A: *De ondernemer dient deze berekening te maken (al dan niet met een adviseur). Het Waterschap toetst deze vervolgens.*

V: Hoe consistent is de FRESHEM-data in de tijd?
A: *We hebben nu een zgn. t=0 meting. We hopen op t=5 jaar nog een meting te verrichten en dan kunnen we hier antwoord op geven.*

V: Ik heb peilgestuurde drainage aangelegd, en wil dit water bij overschot pompen naar in zoetwaterbel. Kan dit?
A: *Het is raadzaam om te kijken naar de ervaringen uit het project Spaarwater in Noord-Nederland. Of naar de ervaringen uit de Kreekrug Infiltratie Proef te Walcheren.*

Poll

Stelling: Wat zijn de maximale kosten per m^3 water dat een ondernemer kan betalen voor water?

Reacties: *"Afhankelijk van het gewas"*
"Dat moet ik uitrekenen"
"Op een bepaald moment gezien, of over een jaar verspreid?"
"Kan betalen VS wil betalen"
"Er gaat nu onnodig veel zoetwater naar de zee"
"Omstandigheden zijn cruciaal"

Stelling: Wanneer zou u bereid zijn om te investeren in zoetwatermaatregelen?

Reacties: *"Ik wil risico's verlagen"*
"Niet te veel water, niet te weinig"
"Zoeken naar optimalisatie"
"Zoeken naar verweven functies"

Terugkoppeling rondetafelgesprekken (3x)

Tafel 1

Tafelbegeleiders: Vincent Klap en Angelo de Bruijn

Stelling: Als zoetwatermaatregelen het risico op natschade vergroten, hoeveel jaar moet er dan droogteschade/zoutschade worden voorkomen om 1 jaar met natschade te compenseren

- *Natschade wordt erger ingeschat dan droogteschade. Veel mensen hadden daarom A geantwoord.*
- *Eén persoon stelt voor zijn situatie als referentie het jaar 2010. In dat jaar verloor hij de oogst a.g.v. veel neerslag. Zo'n jaar bepaalt voor hem het beeld voor natschade. Voor droogteschade heeft hij geen vergelijkbaar jaar beschikbaar.*
- *Als voorbeeld wordt de Waterhouderij genoemd met het durven nemen van risico's door opzetten peil → reacties; de hoogte van peilopzet is afhankelijk van de teelt (nemen risico's), risicoafweging is verschillend. Daar komt bij dat wie beschikt over beregeningswater eigenlijk helemaal niet geneigd is tot enige verhoging van het peil.*
- *Peilgestuurde drainage als maatregel wordt zowel positief als negatief ingeschat. Dikwijls op basis van verhalen over de ervaringen ermee van collega boeren.*
- *Eén persoon is tevreden van het plaatsen van extra stuwen in verdrogende gebieden. Volgens hem moet de stuwbeheerder het waterschap, vanwege onafhankelijkheid.*

Stelling: Optimalisatie van de zoetwatersituatie kan het best op bedrijfsniveau plaatsvinden.

- *Zelf regelen (op bedrijfsniveau) wordt als ideaal beschouwd, maar men vindt het praktischer om het samen te optimaliseren. Uiteindelijk was men bewust dat je niet zonder de ander kan.*
- *Wat is bedrijfsniveau? Meestal liggen de percelen verspreid in een regio, zodat maatregelen op bedrijfsniveau eigenlijk altijd regionaal ingestoken moeten worden.*

Stelling: Wie moet het initiatief nemen om de zoetwatersituatie optimaliseren?

- *Het initiatief moet van de gebruikers zelf komen. Waterschap en provincie geven aan principieel aanspreekbaar te zijn op het verkennen van de ideeën die op deze avonden naar voren worden gebracht. Als ze perspectief bieden, zal getracht worden ze in proeven nader te onderzoeken.*
- *Vanuit de groep werd de vraag gesteld: hoe gaat dit nu verder?? De sessies worden als nuttig ervaren, het is belangrijk om de contacten te onderhouden en om actief bezig te zijn met het onderwerp.*

Tafel 2

Tafelbegeleiders: Walter Oomen en Melle Nikkels

Algemene synthese van de reactie op de stellingen

- *Effecten nieuwe sluis Terneuzen: meer zout naar kanaal; tevens in nabije toekomst verdere verdieping kanaal, en meer kwel beïnvloeding naar de omliggende landbouwpercelen. Strook van beïnvloeding neemt toe. Afspraak: Ronnie Hollebrandse stuurt effectstudie van rws sluis Terneuzen op naar Joris van Waes. Opmerking: ook gesproken over de watertekorten in Vlaanderen , en in toekomst verbinding Seine en Schelde. Dat zijn de bedreigingen. Nu al zeer hoge zoutgehaltes op kanaal.*
- *Problemen integraal blijven bekijken, koppelen functies; wat is het gebiedsperspectief? Ook robuustheid van het watersysteem belangrijk.*
- *Grensoverschrijdend waterbeheer belangrijk, Vlaanderen watert af op het gebied; in droge perioden komt weinig over de grens.*
- *Relatie grondprijzen en Waterbeschikbaarheid. In Zeeuws Vlaanderen ca 40.000- 50.000 euro/Ha. Vergelijk dit met andere gebieden in NL. Bv de Flevopolders. Daar is pacht tweemaal zo duur als in Zeeuws Vlaanderen; 3.000 euro/ Ha versus 1.500 euro/ Ha*
- *Vragen: wat valt aan neerslag in gebied en wat kan er aan water gebufferd worden? De 2e vraag is nog niet zo snel te beantwoorden.*
- *Zoek de oplossingen in combinatie : centraal/decentraal/lokaal en boven- en ondergronds bv.*
- *Zoek oplossingen tussen de sectoren: bv industrie en landbouw. Bij lokaal opslaan: gaat om de m3 wanneer je die nodig hebt.*
- *Veel gesproken over de waarde van water, bv is 0,40 euro/ m3 is dat teveel. In gebied al hoogwaardiger gewassen. Maak bespreekbaar opnieuw en kies eens de invalshoek : wat loop je mis als uitgangspunt meer winstgevende gewassen is. Dat is andere manier van denken die ook bv. In de Waterhouderij is gemaakt. Dat is andere manier dan uitgaan van huidige teelten. Dat zijn de zgn "mist opportunity costs."*
- *Ook genoemd: zouttolerante gewassen*
- *Droogteschade genoemd van 25/30 procent. Erg verschillend per locatie.*
- *Kennis is belangrijk, bv. beregenen is niet altijd gunstig. Het grondwater kan te koud zijn, structuur grond kan slecht worden.*

Tafel 3

Tafelbegeleiders: Marjan Sommeijer en André van de Straat

Stelling: Overlast of tekort

- *Teveel water wordt als een veel groter probleem gezien dan te weinig water. Watertekort leidt tot minder opbrengst, maar inundatie (>24u) kan helemaal geen opbrengst betekenen.*
- *Er zijn wat vragen bij de alertheid van het waterschap op overlastsituaties en de capaciteit van het stelsel.*
- *Inundatie is niet altijd een probleem. Met name september (vlak voor de oogstperiode) is kritiek, maar in de wintermaanden kan er niet zoveel misgaan. Die wisselende randvoorwaarden kunnen meegenomen worden bij de uitwerking van beleid en de invulling van het beheer. Door rekening te houden met wat er kan en wanneer, kan er meer 'gespeeld' worden met het peilbeheer.*
- *Om de situatie voor alle gebruikers te kunnen optimaliseren, wordt voorgesteld om de wensen en eisen van de verschillende gebruikers in een gebied naast elkaar te zetten en gezamenlijk te kijken hoe je elkaar kunt helpen. Bv. door delen (tijdelijk) in te zetten als waterbuffer of delen vrij te spelen/uit te wisselen. Kijk voor het landschap niet alleen naar de laatste 25 jaar, maar naar de laatste 200 jaar. Neem het hele stelsel in ogenschouw en overweeg nieuwe verkavelingen.*

Stelling: Initiatief

- *Er is een aanjager nodig om aanwezige mogelijkheden daadwerkelijk te benutten. Wees je ervan bewust dat er meer tijd mee gemoeid zal zijn naarmate er meer partijen deelnemen. Breng in beeld wie wat in zou kunnen leveren en hoe zaken verrekend kunnen worden. Maak daarbij bv. gebruik van het kavelruilbureau. Kijk naar te verwachten ontwikkelingen en meerjarenplanningen (B&O). Laat de verschillende gebruikers binnen een gebied aangeven welke gronden ze al of niet in zouden willen zetten en ga daarmee puzzelen.*
- *De vraag rijst in hoeverre de gebruikers zaken zelf mogen regelen (initiatief nemen). Kan in principe alleen als alle bovenstroomse/beïnvloede gebruikers meedoen. Voor het pompen van water van volle in lege sloten gelden de regels uit de keur.*
- *Er is veel angst voor teveel water. Zeker in bepaalde perioden. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat diepere ontwatering leidt tot verzilting en daarom juist hogere peilen aangehouden zouden moeten worden. Ook zijn voorbeelden bekend waar forse meeropbrengsten gerealiseerd worden door met hogere peilen te werken en daarbij een grotere kans op wateroverlast te accepteren.*

Stelling: Bedrijf of Samen

- *Voor iedereen staat buiten kijf dat we elkaar nodig hebben om verder te komen.*